

**concerto
BUDAPEST**

**KARÁCSONYI BACH-KONCERT
VILÁGSZTÁROKKAL**

2017. DECEMBER 17. / 18. 19.30

**ZENEAKADÉMIA
NAGYTEREM**

J. S. BACH Karácsonyi oratórium, BWV 248 – Pastorale

J. S. BACH d-moll versenymű 3 zongorára, BWV 1063
1. – 2. *Alla Siciliana* 3. *Allegro*

J. S. BACH A-dúr zongoraverseny, BWV 1055
1. – 2. *Larghetto* 3. *Allegro ma non tanto*

J. S. BACH c-moll versenymű 2 zongorára, BWV 1060
1. *Allegro* 2. *Adagio* 3. *Allegro*

– szünet –

J. S. BACH c-moll versenymű 2 zongorára, BWV 1062
1. [*Vivace*] 2. *Andante* 3. *Allegro assai*

J. S. BACH f-moll zongoraverseny, BWV 1056
1. – 2. *Largo* 3. *Presto*

J. S. BACH C-dúr versenymű 3 zongorára, BWV 1064
1. *Allegro* 2. *Adagio* 3. *Allegro*

Közreműködik

Jevgenyij Koroljov

Ljupka Hadzigeorgieva

Anna Vinnitskaya

zongora

Concerto Budapest

Vezényel

Keller András

JEVGENYIJ KOROLJOV már a moszkvai Csajkovszkij Konzervatóriumban megkezdett tanulmányai előtt olyan legendás személyiségektől vett órákat, mint Heinrich Neuhaus vagy Marija Jugyina. 17 évesen Moszkvában a teljes *Wohltemperiertes Klavier* eljátszotta hangversenyen, és ma már a világ legnagyobb Bach-játékosai között tartják számon. 1978 óta Hamburgban él, és az ottani zenei főiskola tanára. Repertoárján szerepelnek Schubert, Chopin, Debussy, Messiaen és Ligeti művei is. Emlékezetes, hogy Ligeti György egy ízben ezt nyilatkozta róla: *„...ha egy magányos szigetre csak egyetlen zenét vihethnék magammal, akkor az Koroljov Bach-játéka volna”.*

LJUPKA HADZIGEORGIEVA Jugoszláviában született zongoraművész, tanulmányait Skopjében és Zágrábban végezte, s mindössze tizenhat éves volt, amikor állami ösztöndíjjal a Csajkovszkij Konzervatórium növendéke lett. Itt ismerkedett meg férjével, Jevgenyij Koroljovval, akivel együtt emigrált Németországba 1978-ban. Ketten együtt számos díjat nyert zongoraduót is alkotnak „Duo Koroliov” néven.

ANNA VINNITSKAYA Novorosszijsziban született zenészcsaládban. Már gyermekkorában koncertezett, és 18 éves korára elvégezte a rosztovi konzervatóriumot. Innen a hamburgi zenei főiskolára került, ahol előbb Ralf Nattkemper, majd Jevgenyij Koroljov tanítványa lett. 2009 óta ugyanitt professzor. Számos versenyeredménye közül a legértékesebb a brüsszeli Erzsébet királyné zongoraverseny 2007-ben elnyert I. díja. 2009-ben megjelent első szólólemeze, amelyen 20. századi orosz mesterek műveit játssza, ugyancsak több rangos elismerésben részesült. Zongoraversenyek előadójaként többek között az Orosz Nemzeti Zenekarral és a berlini Konzerthaus zenekarával lépett fel.

KELLER ANDRÁS ÉS A CONCERTO BUDAPEST

A Concerto Budapest Magyarország egyik vezető nagyzenekara, történelmi múlttal és a fiatal zenészek dinamizmusával. Nagyívű műsorszerkesztésével elkötelezetten képviseli a progresszív és sokszínű, egyedülálló repertoárt, mely a közkedvelt mesterművektől a legújabb, XXI. századi kortárs darabokig terjed. Vendégei olyan világhírű művészek, mint Gidon Kremer, Gennagyij Rozsgyesztvenszkij, Jevgenyij Koroljov, Boris Berezovsky, Isabelle Faust vagy Sir James Galway.

Művészeti igazgatója 2007 óta a Liszt- és Bartók–Pásztory-díjas, érdemes művész, Keller András, a Keller Quartet alapítója. A világszerte elismert hegedűművész, karmester 2016-tól a prominens, londoni Guildhall School of Music and Drama hegedűprofesszora.

J. S. BACH Pastorale és zongoraversenyek

1729 áprilisában éles váltás következett be Johann Sebastian Bach életében, pályája során nem először és nem is utoljára. Nem egészen három héttel a *Máté-passió* második előadása után átvette az ifjú Telemann által még 1702-ben alapított lipcsei collegium musicum irányítását, egyszersmind felhagyott az 1723-as kinevezése óta zeneszerzői működésének gerincét jelentő kantá-takomponálással. Míg az 1729 húsvétjáig eltelt hat esztendő alatt több száz egyházi kantátát írt, a most kezdődő hat évben mindössze kilencet. Elhatározásának egyik kézenfekvő oka az lehetett, hogy a felhalmozott hatalmas kantátakorpusz az egyházi év minden alkalmára elegendő – és választást is lehetővé tevő – anyagot biztosított akár egész hátralevő pályafutásának idejére. A másik ok bizonyára összefüggött azzal, hogy kantátaszerzői és egyházzene-szi tevékenysége nem impresszionálta különösebben a városi hatóságokat, akik – Bach ismételt beadványaira fittyet hányva – nem gondoskodtak arról, hogy az istentiszteletek zenéjéhez megfelelő összetételű és színvonalú hangszeresek álljanak rendelkezésre.

Ekkor üresedett meg a collegium musicum által telente a Zimmermann-féle kávéházban, nyaranta pedig szabadtéren heti rendszerességgel rendezett hangversenyek irányításának afféle kapellmeisteri munkaköre. Bár nem tudjuk, hogy Bach részesült-e díjazásban ezért a tevékenységért, érezhető lelkesedéssel vetette bele magát a munkába. A collegium musicum állandó együttesét az egyetem hallgatói mellett hivatásos muzsikuskok alkották, és Bach bizonyára örömmel foglalkozott végre egy színvonalas zenekarral, ráadásul úgy, hogy teljesen szabadon valósíthatta meg elképzeléseit. Az 1717-től 1723-ig tartó kötheni éveknél, egész pályája talán legharmonikusabb időszakának emléke még minden bizonnyal élénken élt benne. Ottani feladatköre teljes egészében világi művek komponálására és előadására szorítkozott. Mostantól ugyanezzel foglalkozhatott Lipcsében is – persze megerőltető egyházzene-szi és tanítási kötelességei mellett.

A collegium musicum koncertprogramjairól sajnos nem maradt fenn adat, csu-pán a részben megőrzött előadási anyagokból következtethetünk jellegükre.

Ez az információ persze csupán csepp a tengerben, hiszen 1737-ig, amikor Bach megvált a collegium musicumtól (hogy később további két évre, de már kisebb intenzitással, újra átvegye a posztot), 4-500 hangversenyt is adhattak. A kottaanyagok azt bizonyítják, hogy változatos zenekari és kamarazenei repertoárban – számos kortárs szerző, többek között Händel és Porpora darabjai mellett – ugyanúgy jelen voltak Bach kötheni korszakának kompozíciói, mint újabb művei. Utóbbiak között pedig hegedű-, fuvola- és gamszónáták mellett éppen koncertói, köztük az egy, két, illetve három csembalóra komponált versenyművek a legnevezetesebbek.

A barokk szólóversenymű (concerto) műfajában elsősorban a nála néhány évvel idősebb Vivaldi jelentette Bach számára a buzgón tanulmányozott mintát. Bár a velencei mester hegedűs volt, kora szinte minden szólóképes hangszerére komponált szóló-, illetve kettős (sőt többes) versenyeket. Bach is írt versenyműveket egy vagy több hegedűre, illetve fúvós hangszerekre hegedűkkel vagy nélkülük, de a csembalóverseny műfaja kifejezetten az ő gyermeke (ilyet Vivaldi is csupán egyet komponált, ám az csupán egy vonós kettősversenyének átdolgozása).

Hangversenyünkön – egy nyitány funkciójú hangszeres tételt követően – a gazdag lipcsei csembalóverseny-termésből hallhatunk válogatást, mégpedig a mindkét félidőben egy-egy szóló-, két-, illetve háromcsembalós koncertet. A csembalószólamokat a három kiváló vendégszólista zongorán szólaltatja meg, mégpedig olyan módon, hogy mindegyikük egyaránt négy-négy darabban jut szóhoz.

A bevezető zene ugyanebben az időszakban keletkezett: az 1733-34 fordulóján bemutatott *Karácsonyi oratórium* a második, a pásztorok hódolatát megjelenítő részének nyitódarabja, az egész ciklus egyetlen hangszeres tétele. A siciliana-karakterű, s a bölcső ringását is felidéző zene pasztorális hangulatát a négy mély oboaféle hangszer megragadó hangszíne határozza meg.

A 3 zongorára írt *d-moll versenymű* (BWV 1063) Bach collegium musicumbeli működésének első éveiben keletkezett, és mai tudásunk szerint eredeti kompozíció – ezzel szemben a hátralevő művek mindegyike egy-egy dallamhang-

szerre vagy –hangszerekre írt versenymű adaptációja. Az ottani zenészek körében bizonyára több jól felkészült billentyűs szólista is rendelkezésre állhatott, ez inspirálhatta Bachot a merész gondolatra, hogy a nem éppen nem zengésű hangja és a zenekarral szembeállítható hangereje révén ismert hangszer versenyművek szólóhangszereként is kipróbálja. E darab lassú tétel – ezúttal „hivatalosan” is Siciliana megjelöléssel – a nyitódarab hangulatát veszi át.

Az *A-dúr csembalóverseny* (BWV 1055) Bach egy elveszett oboe d'amore-versenyének adaptációja. Ez az emberi hanghoz legközelebb állónak mondott hangszer többek között Bach passióiban és h-moll miséjében is fontos szerepet játszik. Az átírat elkészítésére az alkalmat az 1733-ban elhunyt I. Frigyes Ágost szász választófejedelem halálát követő gyászidőszak letelte után beszerzett új csembaló szolgáltathatta.

A kétcsembalós *c-moll versenymű* (BWV 1060) gyakrabban hallható „eredeti” – azaz rekonstruált – formájában, hegedű-oboaversenyként. Billentyűs átíratát 1736 táján készítette Bach.

Ugyanebben az időben születhetett meg a másik *c-moll versenymű* (BWV 1062) is, amely a jól ismert kéthegedűs *d-moll koncert* (BWV 1043) két csembalóra adaptált változata. A lassú tétel földöntúli szépségű szerelmi duettje és a zárótétel eksztatikus lökötése mögött a motívumok új és új összefüggésben való felhasználásának, általában a szerves építkezésnek olyan hallatlan intellektuális teljesítménye rejlik, ami a bámulatos frissességű és arányérzékű Vivalditól átvett concerto-műfajt egészen új dimenziókba emeli.

Az *f-moll zongoraverseny* (BWV 1056) keletkezése az A-dúr koncertével azonos időszakra tehető. Érdekes módon ennek a műnek csak két szélső tétel adaptáció, mégpedig egy elveszett g-moll oboaverseny tételére nyomán.

A zárósorszám, a *C-dúr versenymű 3 csembalóra* (BWV 1064) az ugyancsak háromcsembalós nyitósorszámhoz hasonlóan a korai évek gyümölcse; alapjául egy elveszett, D-dúr hangnemű háromhegedűs koncert szolgált.

2017

17 DEC

18 DEC

XMAS BACH CONCERT WITH STARS

J. S. BACH Christmas Oratorio, BWV 248 – Pastorale

J. S. BACH Concerto for 3 Pianos in D minor, BWV 1063

J. S. BACH Concerto for Piano in A major, BWV 1055

J. S. BACH Concerto for 2 Pianos in C minor, BWV 1060

– interval –

J. S. BACH Concerto for 2 Pianos in C minor, BWV 1062

J. S. BACH Concerto for Piano in F minor, BWV 1056

J. S. BACH Concerto for 3 Pianos in C major, BWV 1064

Soloists **Evgeni Koroljov, Anna Vinnitskaya**

and **Ljupka Hadzigeorgieva** piano

Concerto Budapest Sympony Orchestra

Conductor **András Keller**

At the end of last year, András Keller and Concerto Budapest greeted the arrival of Christmas in the company of Anna Vinnitskaya, delighting the audience with a most memorable concert. This December holds out even greater promise because in addition to the Russian pianist who frequently carries off top competition prizes, this time Evgeni Koroliov, a regular visitor to our capital as a guest of András Keller, and the greatest 'acquisition' of Concerto Budapest in the past few years, also takes to the podium. And as if this were not enough, then what about the news that Koroliov is bringing along Ljupka Hadzigeorgieva, who plays together with the pianist in his musical duo and to whom Koroliov is married. Thus the concert featuring no fewer than three star pianists is topped off to perfection with festive music by the maestro Johann Sebastian Bach. In the series of keyboard concertos, indeed duo and trio concertos, not only do these three fine pianists offer a representative sample from this outstanding element of Bach's oeuvre but they also transmit something of the absolute joy of shared piano play to the Christmas audience.

2018

01.18.

2018. január 18. csütörtök 19.30 / MÜPA

BERNSTEIN / GERSHWIN / STRAVINSKY

BERNSTEIN Candide nyitány

GERSHWIN F-dúr zongoraverseny

STRAVINSKY Gyászének – magyarországi bemutató

STRAVINSKY Tűzmadár-szvit (1945)

Berecz Mihály zongora / Vezényel **Rácz Zoltán**

01.26.

2018. január 26. péntek 19.30 / Pesti Vigadó

MAGYAR KINCSEK IDEÁLOK

ERKEL FERENC Ünnepi nyitány

DUBROVAY LÁSZLÓ Kettősverseny hegedűre, csellóra és zenekarra

KODÁLY ZOLTÁN Két ének, op.5

LISZT FERENC Az ideálok, S.106

Közreműködik **Jávorkai Sándor** hegedű/ **Jávorkai Ádám** cselló

Cser Krisztián basszus / Vezényel **Medveczky Ádám**

02.18.

2018. február 18. vasárnap 19.30 / MÜPA

LÁTOMÁSOK ÉJSZAKÁJA ANGELA HEWITT-TAL

SOSZTAKOVICS I. zongoraverseny, op.35

DE FALLA Éjszakák a spanyol kertekben

SOSZTAKOVICS Három keringő a No 2. Jazz Szvitből

SOSZTAKOVICS Hamlet-szvit, op.116

Közreműködik **Angela Hewitt** zongora /

Devecsei Gábor trombita / Vezényel **Keller András**

2018. MÁRCIUS 4.
VASÁRNAP 10:30–22:00
ZENEAKADÉMIA

MOZART-NAP

Wolfgang Amadeus Mozart

Húsznál is több opera, közel negyven szimfónia, harminc zongoraverseny és számos egyéb hangszerre komponált versenymű. A beszédes számok mögött egy máig töretlen népszerűségnek örvendő zeneszerző áll: Wolfgang Amadeus Mozart. A kimeríthetetlen repertoár egy (újabb) nagy volumenű rendezvény létrehozására inspirálta Keller Andrászt és a Concerto Budapestet: a zenekar egész napos koncertsorozattal kíván adózni a nagy mester előtt, az idei évadban először, hagyományteremtő jelleggel. A Mozart-nap a bécsi klasszika kiemelkedő alakjának világába repíti a hallgatóságot kora délelőttől az esti órákig. A Zeneakadémia patinás termeiben a legkiválóbb szólisták, kamaraalakulatok és szimfonikus zenekarok tolmácsolják a komponista életművének legszebb darabjait. Szólószerepben üdvözölhetjük a színpadon többek között a skandináv régió egyik legtehetségesebb hegedűsét, az Arctic Filharmonikusok vezetőjét Henning Kraggerudot, a londoni Guildhall School of Music tanárát, Alexander Janiczeket, valamint a többszöri díjazott Rost Andreát, Bogányi Gergelyt és Várjon Dénest. A Vashegyi György vezette Orfeo Zenekar és a Liszt Ferenc Kamarazenekar is közreműködnek ezen a kihagyhatatlan eseményen.

**Concerto
BUDAPEST**
zene szenvedéllyel

www.concertobudapest.hu

ZENEAKADÉMIA
KONCERTKÖZPONT

nka
Nemzeti Kulturális Alap

hetiválasz

ORIGO

PAPAGENO